

DEN SOM KAN DELAR MED SIG

För en tid sedan besökte jag SOS Barnbyar i Kosovo. Ett land, som trots dess närhet till vårt välfärdssamhälle, är oerhört fattigt. Så fattigt att det finns mödrar som lämnar sina nyfödda på sjukhuset efter förlossningen fastän de vet att de aldrig får återse dem. De gör de i tron att deras barn då kan gå en bättre framtid till mötes. För mig var dessa upplevelser så starka att jag hade svårt att riktigt ta in dem. En sak blev dock tydlig och det är att vi som människor har ett ansvar att använda den egna kapaciteten för att också försöka göra livet bättre för andra.

När det gäller ansvar så pratas det ofta om företagens samhällsansvar. Fokus är på företagen, men vi får inte glömma att de består av människor. Exemplet är många på enskilda människor som gör fantastiska gärningar. Björn Carlson har exempelvis etablerat en stiftelse för att stimulera forskning för att förbättra miljön i Östersjön. Micael Binfeldt gör ett fantastiskt jobb mot antisemitism. Daniel Sachs verkar genom sitt initiativ "Höj rösten" för ett högre valdeltagande hos unga. Familjen Wallenberg är erkänt stora donatorer inom forskning och utbildning och Antonia och Viveca Ax:son Johnson bidrar bland annat till ett fördjupat intellektuellt samtal via familjeföretagets allmännyttiga stiftelse.

Dessa personer är giganter och förebilder, men vi har alla ett ansvar i en tid när vi inte kan förlita oss på att politiken ensamt kan lösa våra stora samhällsutmaningar. Gunhild Stordalen, för övrigt också en gigant på området, brukar säga att ingen kan göra allt, men att alla kan göra något.

Oftast har synen på filantropi handlat om att dela med sig av sina ekonomiska tillgångar. Det är viktigt, men jag skulle säga att något som nu blir ännu viktigare – och som många fler av oss kan göra – är att vi också delar med oss av det som blir allt mer värdefullt – våra kunskaper, erfarenheter och nätverk. Det handlar om att använda dessa för att åstadkomma samhällsförbättringar. Innovationer är grunden för utveckling och det gäller också i det sociala arbetet. Den kraft som leder till kommersiella framgångar kan också användas för att göra samhället bättre.

En dimension i detta som de flesta av oss kan bidra till handlar om att hjälpa människor in i samhället och på arbetsmarknaden. Vi lever i en tid när traditionella kunskaper spelar allt mindre roll. Universitetsutbildningar blir nödvändiga, men inte längre tillräckliga. Det som ökar i betydelse brukar kallas tyst kunskap och bygger på att vi människor kan mer än vi kan säga att vi kan. Enklast översätter vi det till erfarenhet och känsla, ett slags gehör. Det är detta som gör att arbetsgivarna ställer krav på mer och mer erfarenhet. Det speciella med denna kunskap är att den inte kan tvingas ned i ettor och nollor, utan man kan lära sig den genom att vara nära andra människor.

Slutsats: Vi som har denna tysta kunskap måste i högre grad dela med oss av den. Det blir en ny fördelningspolitisk dimension där vi som har, också har ett ansvar för att dela med oss av vår tid och våra nätverk. Självklart ska inte detta ersätta politikens ansvar, men när tyst kunskap och nätverk blir viktigare blir politiken alltmer tandlös.